

## קורסי המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית (685) - שנתון תשע"ז

תכנית הלימודים לתואר שני

מטרות התכנית

עומס לימודים ומשך לימודים

מבנה הלימודים

מסלולים והיקף לימודים

מבנה הלימודים במסלול עם עבודת גמר

מבנה הלימודים במסלול ללא עבודת גמר

קורסי בסיס

קורסי חובה

סמינר מסכם

קורסי בחירה

מגמות לימוד

פטור והכרה בקורסים

לימודי התואר השני

קורסי המחלקה

# המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית (685) - שנתון תשע"ז

רמ"ח: פרופ' רמי יוסף

ממונה על המנהל במחלקה: גב' רוחמה רשף

רכזת לענייני סטודנטים: גב' ליאל שלו

טלפון המזכירות: 08 - 6472251

פקס: 08-6472816

דואר אלקטרוני: [mpast1@som.bgu.ac.il](mailto:mpast1@som.bgu.ac.il)

אתר המחלקה: <http://in.bgu.ac.il/fom/PublicDep/Pages/PublicDepHomePage.aspx>

## תכנית הלימודים לתואר שני

### מטרות התכנית

המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית הינה חלק אינטגרלי מהפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר ולפיכך מדגישה בתכנית הלימודים את לימודי הניהול ואת נקודות ההשקה שבין הסקטור הציבורי לסקטור העסקי. תכנית הלימודים כוללת קורסים בתחומים: ניהול, כלכלה, קבלת החלטות וניתוח מדיניות ציבורית. שילוב ייחודי זה מקנה לבוגרי המחלקה יתרון תחרותי בתפקידי ניהול בכירים במגזר הציבורי והמוניציפאלי ובמגזר העסקי.

תכנית הלימודים מקנה לתלמידים מיומנויות חשיבה תיאורטיות ומערכתיות, החיוניות לניהול מיטבי, לצד פיתוח מיומנויות ניהול פרקטיות הכרחיות, יכולת לנתח סוגיות מדיניות מרכזיות שעל סדר היום הציבורי, בהתבסס על מטעני ידע מחזית המחקר בתחום הניהול, הכלכלה והמדיניות הציבורית.

בעידן של אינטראקציה מתמדת בין המגזר הציבורי למגזר העסקי, מחובתם של מנהלים בסקטור הציבורי והמוניציפאלי ושל מנהלים בסקטור הפרטי להכיר באופן מעמיק האחד את עולמו הניהולי והתפקודי של האחר, על מנת להשיג את מטרותיהם בצורה מיטבית, להניע מהלכים משמעותיים ולקבל החלטות ארגוניות אופטימליות.

הכשרה אקדמית-פרקטית, המשלבת את עולם הסקטור הציבורי והמוניציפאלי יחד עם עולם הכלכלה והניהול העסקי, יחד עם אפשרות לשילוב קורס דירקטורים בתכנית הלימודים, הינה ייחודית למחלקה לניהול ומדיניות ציבורית באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, שבוגריה נהנים מתואר ייחודי מסוגו בארץ ומיתרון תחרותי משמעותי בשוק העבודה.

### עומס לימודים ומשך לימודים

ראה פרק "לימודי התואר השני" בשנתון (תת פרק "עומס הלימודים ומשך הלימודים").

## מבנה הלימודים

### מסלולים והיקף לימודים

לימודי המוסמך במנהל ומדיניות ציבורית מתקיימים בשני מסלולים:

מסלול מחקרי עם עבודת גמר – להשלמת התואר נדרשות 42 נקודות זכות מהם 12 נקודות זכות של עבודת הגמר. תלמיד יכול להתקבל למסלול עם עבודת גמר לאחר שהשלים בהצלחה לפחות סמסטר אחד עם 12 נקודות זכות או יותר, הצעתו לעבודת גמר אושרה וממוצע ציוניו לפחות 85 (ראה תקנון עבודת גמר).

מסלול ללא עבודת גמר- להשלמת התואר יש להשלים 42 נקודות זכות, כולל סמינר מסכם.

ועדת ההוראה שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים בכל הכללים, התקנות ותוכניות הלימודים המתפרסמים מבלי למסור הודעות אישיות לנוגעים בדבר. התלמידים נדרשים לבדוק מעת לעת את פרסומי המחלקה המתייחסים לשינויים.

### מבנה הלימודים במסלול עם עבודת גמר

סוג הקורס	מספר קורסים	נק"ז	
קורסי בסיס	2	3	
קורס מקוון-מושגי יסוד במשטר ופוליטיקה בישראל	1	0	
קורסי חובה	6	18	
קורסים במגמה	קורסי חובה במגמה	2	6
	קורס בחירה במגמה	1	3
	סמינר מסכם במגמה	1	3
עבודת גמר	1	12	
סה"כ: 42			

### מבנה הלימודים במסלול ללא עבודת גמר

סוג הקורס	מספר קורסים	נק"ז
קורסי בסיס	2	3
קורס מקוון- מושגי יסוד	1	0

		במשטר ופוליטיקה	
18	6	קורסי חובה	
6	2	קורסי חובה במגמה	קורסים במגמה
6	2	קורסי בחירה במגמה	
3	1	סמינר מסכם במגמה	
6	2	קורסי בחירה במחלקה	
סה"כ: 42			

### קורסי בסיס

תלמידים שלא למדו קורסים דומים במהלך לימודיהם האקדמיים הקודמים יחויבו בקורסי בסיס. קורסים אלה מקנים נקודות זכות. חובה לסיים במהלך הסמסטר הראשון ללימודים, ועמידה בדרישותיהם היא תנאי להמשך הלימודים. סטודנט שלא יעמוד בתנאים הללו כנדרש, ייחסם הרישום בפניו.

תלמיד שיירשם לקורס חובה ללא ציון עובר בקורס הבסיס או פטור מהקורס הנדרש, יופסקו לימודיו בקורס. הפסקת הלימודים בקורסים הללו תיעשה בכל שלב של הסמסטר. באחריות הסטודנט לוודא שלא נרשם לקורסים מבלי שיעמוד בתנאי הקדם של הקורס.

סטודנט שאין לו פטור מקורסי הבסיס ויידרש ללמוד אותם ויצבור סך הכול 3 נק"ז מקורסי הבסיס, יהיה פטור מקורס בחירה אחד במחלקה. תלמיד שיהיה פטור מקורס בסיס אחד (1.5 נק"ז), יסגור את התואר ב- 43.5 נק"ז.

קורס בסיס (מקוון) "מושגי יסוד במשטר ופוליטיקה בישראל" (68522001) יינתן ללא עלות וללא נק"ז לחיבים.

מידע אודות פטורים ומבחני פטור ראה בפרק "פטור והכרה מקורסים".

### **רשימת קורסי הבסיס:**

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	נקודות	הערות
68520032	כלכלה למנהל ציבורי	3	1.5	קורס קדם ל"מדיניות כלכלית יישומית", "מודלים כמותיים להערכת מדיניות ציבורית"
68522001	מושגי יסוד במשטר ופוליטיקה של ישראל (קורס מקוון*)	3	0	קורס קדם "לסוגיות במשטר ופוליטיקה בישראל"

קורס קדם ל"מודלים כמותיים להערכת מדיניות ציבורית"	1.5	3	שיטות מחקר סטטיסטיות למנהל ציבורי	68520077
		9	סה"כ	

\* הקורס "מושגי יסוד במשטר ופוליטיקה בישראל" מתקיים במתכונת מקוונת של הרצאות. המבחן המסכם ייערך בכיתה.

### קורסי חובה

חלק מקורסי החובה מותנים בקורס השלמה או פטור מקורסי ההשלמה כמפורט:

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	נקודות	דרישות קדם
68521061	מנהל ציבורי	3	3	
68521281	מדיניות ציבורית	3	3	
68520041	מודלים כמותיים להערכת מדיניות ציבורית	3	3	1. שיטות מחקר סטטיסטיות למנהל ציבורי (685-2-0077) 2. כלכלה למנהל ציבורי (685-2-0032)
68522011	מדיניות כלכלית יישומית	3	3	כלכלה למנהל ציבורי ( 685-2-0032)
68520021	יסודות המחקר במנהל ציבורי	3	3	קורס קדם לכל הסמינרים במחלקה
68522061	סוגיות במשטר ופוליטיקה בישראל	3	3	מושגי יסוד במשטר ופוליטיקה בישראל (685-2-2001) קורס מקוון
	סה"כ	18	18	

### סמינר מסכם

יש לבחור לפחות סמינר אחד במהלך התואר. הקורס "יסודות המחקר במנהל הציבורי" ( 685-2-0021 ) מהווה דרישת קדם לכל הסמינרים.

מטלות הסמינרים ולוחות הזמנים ייקבעו ע"י המרצה ויפורסמו בסילבוס הקורס. הגשת העבודה הסופית לא תאוחר מ- 10 ימים מתום מועדי ב' של אותו סמסטר.

## קורסי בחירה

ניתן ללמוד במהלך התואר קורס אחד בלבד ממחלקה אחרת לתואר שני (במקום קורס בחירה אחד במחלקה), בתנאי שתכני הקורס המבוקש תואמים לתכנים במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית ובתנאי שההרשמה לקורס המבוקש איננה מותנית בדרישות השלמה של קורסי קדם. בכל מקרה בקשה מסוג זה חייבת באישור יו"ר ועדת הוראה מחלקתית.

## מגמות לימוד

במסגרת קורסי הבחירה המחלקה מציעה שתי מגמות כדלקמן:

1. ניהול ציבורי – מרכז המגמה: פרופ' שלמה מזרחי

2. כלכלה, עסקים וחברה – מרכז המגמה: פרופ' מיקי מלול

חובה על כל סטודנט להירשם לאחת מהמגמות לא יאוחר מתחילת סמסטר ב'.

תכנית הלימודים במגמות מגדירה 6 קורסים שעל הסטודנט להשלים (18 נקודות זכות). מגמת הלימוד שייבחר התלמיד תופיע בגיליון הציונים בלבד. יש למלא טופס לבחירת מגמה (הטופס מופיע באתר המחלקה תחת "טפסים"), ולהגיש למזכירות המחלקה.

מבנה הלימודים במגמות:

סוג הקורס	מספר קורסים	נק"ז
קורסי חובה במגמה (בנוסף לקורסי חובה במחלקה)	2	6
קורסי בחירה במגמה (מתוך רשימת קורסי הבחירה של המגמה)	3	9
סמינר מסכם במגמה (מתוך רשימת הסמינרים המוצעים במגמה)	1	3
קורסי בחירה במחלקה (מעבר לקורסי הבחירה במסגרת המגמה, מומלץ להירשם לשני קורסי בחירה נוספים מהמגמה האחרת)	2	6
סה"כ	8	24

## ניהול ציבורי

### מרכז המגמה: פרופ' שלמה מזרחי

מגמה זו נועדה להקנות לסטודנטים הבנה מעמיקה בנושא הניהול הציבורי וכלים שונים למדידה, הערכה והתמודדות, תיאורטית ומעשית, עם סוגיות ואתגרים העומדים בפני המנהל הציבורי. בשונה

מהגישה הברוקרטית-פורמאלית שאפיינה את המגזר הציבורי בעבר, גישת הניהול הציבורי מציעה כלים חדשניים לדפוס עבודה ויחסי גומלין בין הסקטור הציבורי והשלטון המקומי, הסקטור הפרטי והציבור כמו גם כלים לניהול הפנימי של ארגונים ציבוריים. לימודי המגמה, דרך מגוון הקורסים המוצעים בה, מתמקדים בשני אפיקים עיקריים. בראשון, מושם דגש על קשרי הגומלין בין הסקטור הציבורי לפרטי, ובין הסקטור הציבורי לאזרחים ובקורסים העוסקים בשלטון המקומי, ניהול פרויקטים ציבוריים, יחסי עבודה, רב-תרבותיות, ייצוגיות ולגיטימציה, ביקורת וניהול מערכות מידע. באפיק השני מושם דגש על ההתנהלות הפנימית של ארגונים ציבוריים ובתכנים הכוללים אימוץ של דפוס ניהול מהסקטור הפרטי דוגמת ניהול אסטרטגי, תקצוב וניהול כספים, ניהול משאבי אנוש, בניית תכניות עבודה ומדידת ביצועים. מטרת המגמה הינה לימוד שיטתי של התהליכים והכלים המורכבים הללו תוך שימת דגש על קשרי הגומלין המתמידים בין הסקטורים השונים, הבנת המתח הערכי-פוליטי הקיים ביניהם, לימוד הקונפליקטים ברמה הפנים ארגונית וברמה הבין-ארגונית ומתן ארגז כלים, תיאורטי ומעשי, להתמודדות עם אתגרים במנהל הציבורי.

### **מבנה הלימודים\*:**

#### **קורסי חובה (יש לבחור לפחות 2 מתוך השלושה):**

תכנון, מדידה ובקרה בסקטור הציבורי	685-2-0122
התנהגות ארגונית במנהל הציבורי	685-2-0065
ניהול ציבורי בסביבה משתנה	685-2-0121

#### **קורסי בחירה (יש לבחור 3 מתוך הרשימה):**

ניהול כספים ותקצוב בסקטור הציבורי	685-2-0094
ניהול ומדיניות בשלטון המקומי	685-2-0120
קבלת החלטות ופתרון קונפליקטים בשלטון המקומי	685-2-0114
אחריות, סמכות ואתיקה במנהל הציבורי	685-2-0118
ניהול צוותים	685-2-0134
היבטים משפטיים של מדיניות ציבורית	685-2-0136

#### **סמינר (יש לבחור אחד):**

ניהול הציבורי החדש: השתתפות, אמון, והערכת ביצועים	685-2-0050
דילמות רב תרבותיות במנהל הציבורי	685-2-0035
ניהול אסטרטגי במגזר הציבורי	685-2-0066

## כלכלה, עסקים וחברה

### מרכז המגמה: פרופ' מיקי מלול

מגמה זו נועדה להקנות לסטודנטים הבנה מעמיקה של מדיניות ציבורית בדגש על כלכלה ומדיניות כלכלית. ההתפתחויות העולמיות והמקומיות בשנים האחרונות מקנות משנה תוקף לדיון בתפקידן של ממשלות בעיצוב מדיניות כלכלית ובמורכבות של היחסים שבין הממשלה, הסקטור העסקי והחברה. ההבנה והניתוח של יחסים אלה הם נדבך מרכזי במדיניות ציבורית המושפעת ומשפיעה על החלטות הכלכליות של הגורמים השונים. מגמה זו, באמצעות מגוון הקורסים המוצעים, תעניק לתלמידים היכרות מעמיקה של תהליכים כלכליים וחברתיים ושל דפוסי ההתנהגות וקבלת ההחלטות של השחקנים השונים בזירה הכלכלית יחד עם ארגז כלים, תיאורטי ומעשי, להבנת היחסים שבין המגזר הציבורי והמגזר העסקי ומשמעותם הכלכלית-חברתית. קורסי המגמה יציגו לסטודנטים את הקשרים המורכבים בין תהליכים כלכליים (דוגמת מחזורי עסקים) לתהליכים חברתיים (דוגמת עוני ואי שוויון), את ההשפעה של צעדי התערבות ממשלתית (דוגמת מיסוי ורגולציה) על אופן פעילות הסקטור העסקי, ואת תפקיד המדיניות הציבורית להשגת מקסימום רווחה למשק. מטרת המגמה הינה לימוד שיטתי של יחסי כלכלה וחברה תוך דגש על הבנת ההשלכות של מדיניות כלכלית על פעילות המגזר הפרטי, הצמיחה, אי השוויון והסביבה.

### מבנה הלימודים\*:

#### קורסי חובה (יש לבחור לפחות 2 מתוך השלושה)

685-2-0067	אי שוויון וצמיחה כלכלית: תיאוריה ויישומי מדיניות
685-2-0102	שווקים לא תחרותיים, רווחה ורגולציה
685-2-0132	שוק העבודה

#### קורסי בחירה (יש לבחור 3 מתוך הרשימה):

685-2-0078	מדינת הרווחה ומדיניות ציבורית
685-2-4081	הפיתוח האזורי
685-2-0133	מדיניות מידע
685-2-0136	היבטים משפטיים של מדיניות ציבורית

#### סמינר (יש לבחור אחד):

685-2-1411	סמינר אינטגרטיבי במדיניות כלכלית
685-2-0050	הניהול הציבורי החדש: השתתפות, אמון, והערכת ביצועים



**\*ייתכן שבשנה מסוימת יינתנו רק חלק מקורסי הבחירה הרשומים לעיל או שיתווספו קורסים לרשימה זו.**

**\*\*מעבר לקורסי הבחירה במסגרת המגמה, מומלץ להירשם לשני קורסי בחירה נוספים מהמגמה האחרת.**

### **פטור והכרה בקורסים**

פטורים מקורסי בסיס ייבדקו על ידי מזכירות המחלקה לפני תקופת הרישום. תלמיד הסבור כי הוא זכאי לפטור מקורס כלשהו יגיש בקשה למזכירות המחלקה בצרוף סילבוס רלוונטי, על סמך לימודים קודמים בתואר ראשון לא יאוחר מהשבוע הראשון לתחילת הלימודים. לא תתקבלנה בקשות לאחר תקופת השינויים מאחר ולא ניתן לבצע רישום לקורסים לאחר מכן.

סטודנט שאינו זכאי לקבל פטור, אך סבור כי בקי בחומר הנדרש, רשאי לגשת לבחינות פטור המוצעות על ידי המחלקה בתחילת סמסטר א', מדי שנה. מידע אודות מבחני הפטור יפורסם באתר המחלקה. ניתן להירשם לבחינת פטור בקורס בסיס מסוים רק פעם אחת במהלך התואר במקרה בו הסטודנט טרם למד את הקורס. להזכירכם, בחינת הפטור איננה מיועדת לסטודנט שנכשל בקורס בסיס.

**פטור** - תלמיד יקבל פטור מקורסי בסיס שלמד במסגרת אקדמית לתואר ועמד בדרישות הקורס בהצלחה. הפטור איננו מזכה בנקודות זכות. אין צורך ללמוד קורס חלופי בגין קורס בסיס. הפטור טעון אישור ועדת הוראה של הפקולטה לניהול.

כמו כן, ניתן לקבל פטור מקורסי חובה לתואר על סמך לימודים קודמים לתואר שני בלבד. תלמיד הפטור מקורס חובה לתואר ילמד במקומו קורס בחירה.

מודגש בזאת כי אין ללמוד בשנית קורס שנלמד בעבר במסגרת אקדמית אחרת. תלמיד שיחזור על קורס שלמד בעבר יבוטל הקורס מלימודי התואר השני ולא יחשב במסגרת חובות התלמיד לתואר. מודגש בזאת כי האחריות הינה של הסטודנט לבדוק חזרה על תכנים בקורסים. כמו כן, ניתן להתייעץ בנושא עם מזכירות המחלקה לפני רישום לקורסים.

**הכרה** - הכרה בקורס המזכה בנקודות זכות תינתן אך ורק בגין קורס שנלמד בתוכנית לתואר שני במוסד אקדמי מוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה (כולל אוניברסיטת בן-גוריון בנגב), לא מומש לתואר, נמצא רלוונטי לתכנית הלימודים במחלקה בהיקף מקביל, וציונו לפחות 70. מספר הקורסים המקסימלי שיוכר לא יעלה על שלושה קורסים סך הכל ולא יותר מ- 9 נק"ז. ההכרה טעונה אישור ועדת הוראה של הפקולטה לניהול.

בקורס שהוכר ע"י ועדת ההוראה, ידווח ציון 600 שמשמעותו "פטור".

ועדת ההוראה הדנה באישור קורסים ממוסדות אחרים, במסגרת "חילופי סטודנטים", רשאית להכיר בציון מאוני (0-100).

סטודנט שסיים את לימודיו עם קורסים עודפים לתואר, יגרע העודף מקורסי ההכרה ולא מהקורסים אותם למד במחלקה.